

2023 novemberi mérnök évfordulók, emlénapok + **programok**

1. – 160 éve született Bozóky Endre tanár

Sümege, 1863. november 1-én született Bozóky Endre (1863-1925) fizika-, és mennyiségtan tanár. 1886-ban szerezte meg a tanári diplomáját. A Pozsonyi Főreáliskola, majd a Budapesti I. Kerületi Állami Főgimnázium tanára, 1906-tól az Országos Közoktatási Tanács titkára, később igazgatója, 1924-től pedig a főigazgatója lett. 1901-ben iskolájában meghonosította (mint rendkívüli tantárgyat) a fizikai gyakorlatokat. Tőle származik az első magyar nyelvű útmutatás az iskolai fizikai gyakorlatokhoz. Fizika-módszertani és iskolapolitikai szócikkek is megjelentek.

I. – Országos Magyar Épületgépész Napok

Az Országos Magyar Épületgépész Napok (OMÉN) és az Épületgépész Bál szervezőbizottsága úgy döntött, hogy a korábbi évek tapasztalatai, a folyamatos és hatalmas érdeklődés alapján az OMÉN időtartama jelentősen kibővül, idén november 1. és december 1. között rendezik. Bővebb infó: www.talalkozzunk.hu

2. – Akkumulátorok szerepe a villamosenergia-rendszerben c. előadás

A BME hallgatói az egyetemi oktatóik segítségével alapították az Energetikai Szakkollégiumot. A BME Q épületben november 2-án 18:30 órakor a „Villamosenergia-rendszer megmentői? Akkumulátorok helye 2023-ban

Magyarországon” c. előadáson vehetnek részt az érdeklődők. Felkért előadók: Vásárhelyi Endre és Varga Bence (ID Energy Group). Bővebb infó: www.eszk.org

3. – 130 éve született Márffy Aladár mérnök

Budapesten, 1893. november 3-án született Márffy Aladár (1893-1988) építészmérnök, akinek döntő szerepe volt Veszprém két világháború közötti arculatának kialakításában. 1921-ben szerzett építészmérnök diplomát Budapesten. 1924-ben került Veszprémbe, ahol évtizedekig volt a városi főmérnök. Városrészeket parcellázott, utcák, terek rendezését tervezte, részt vett a közművesítésben, számos közintézményt, és lakóházat is építtetett. 1945-ben eredményesen tárgyalta a németekkel a városi közművek, köztük a robbantásra előkészített Viadukt megmentése érdekében. Megszervezte a város légtalmát, majd a háború után a romeltakarítást és az újjáépítést. Az áldozatos munkáját mellőzés követte. 1946-ban az állásából elbocsátották, családjával el kellett hagynia a várost, Balatonalmádiba költöztek. Évekig figuránsként, majd földmérő mérnökként dolgozott. A balatonfüredi Szívkórház főmérnökeként ment nyugdíjba.

3. – 200 éves Bolyai János által felfedezett abszolút geometria

Bolyai János (1802-1860) matematikus, hadmérnök, „erdélyi tudományosság legkiemelkedőbb képviselője” 1823. november 3-án édesapjának, Bolyai Farkas (1775-1856) matematikusnak írt levelében rögzítette először az abszolút geometria felfedezését: „*A semmiből egy új más világot teremtettem.*” A párhuzamosok euklideszi axiómáját elvetve előbb a hiperbolikus geometriát vázolta fel, majd az általa abszolútnak nevezett geometriát dolgozta ki. Korszakalkotó mű, az „Appendix” 1832-ben jelent meg latin nyelven Bolyai Farkas Tentamen című tankönyvének függelékeként.

3-30. – Magyar Tudomány Ünnepe című rendezvénysorozat

Az 1825-ös pozsonyi országgyűlésen november 3-án ajánlotta fel gróf Széchenyi István birtokai egyévi jövedelmét egy magyar tudós társaság létrehozására, és Bolyai János matematikus, hadmérnök 1823. november 3-án apjához írt levelében közölte először az abszolút geometria felfedezését. E két jeles alkalomra emlékezve, a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) már 1997 óta szervez különböző szakmai rendezvényeket, 2003-ban pedig az esemény hivatalos rangra emelkedett: az Országgyűlés november 3.-át a Magyar Tudomány Ünnepévé (MTÜ) nyilvánította.

Az MTÜ az évek során egy hónapos rendezvénysorozattá nőtte ki magát, amelynek keretében országszerte, sőt határainkon túl is gazdag programokkal várják az érdeklődőket. Infó: <https://mta.hu/>

3. – 40 éve avatták fel az 1. számú paksi blokkot

Egy ünnepélyes paksi munkásgyűlésen, 1983. november 3-án történt az 1. számú blokk felavatása, ahol Lázár György miniszterelnök kihangsúlyozta: *ez az 1982. december 14-én "életre keltet", majd december 28-án a villamosenergia-hálózatra kapcsolt blokk immár 10 %-át adja a hazai villamos energiatermelésnek.* Kitért arra is: *nemcsak az építőipari kultúra fejlődött Paks kapcsán, de hazai beszállításokkal, közreműködő szerelésekkel az egész magyar műszaki-technikai kultúra is.*

4. – 30 éve alakult a Mérnöki Kamara Egyesület ITR tagozata

A társadalom egyes tevékenységektől (pl. tervezés, szakértés) kiemelkedő felelősséget vár el és ehhez, megbízható garanciát is kíván. Korábban a céhek, majd azok megszűnése után a hivatásokhoz szerveződött kamarák voltak, s utóbbiak ma is azok, melyek ezt a garanciát megtestesíteni képesek. Hazánkban is nagy hagyománya van kamarai mozgalomnak. A II. világháború előtt is működtek hivatásrendi köztestületek, így a mérnöktársadalom önálló, felelősségteljes munkát vállaló tagjai 1923-1945 között az országos hatáskörű Budapesti Mérnöki Kamarába (BMK) kérhették felvételüket. Villamosmérnökként, egy kiváló példaként említem Tihanyi Kálmán villamosmérnök-fizikust, a távolba-vetítéshez kifejlesztett ikonoszkóp, a nagy felbontású képfelvevő cső, a mai elektronikus televízió kamera-képcső előfutárának a feltalálóját. Tihanyi 1926. 03. 20-án kelt szabadalmi kérelmében leírta az általa javasolt töltéstárolás elvét megvalósító televízió-rendszert, így pár év múlva megszülethetett a XX. század egyik legnagyobb találmányaként jegyzett eszköz, mely lehetővé tette a televíziózás kivirágzását. A BMK 1945-öt követő több évtizedes kényszerszünete után, 1990-ben létrejött a Mérnöki Kamara Egyesület (MKE), hogy lobbizzunk a köztestületi jogosítványokkal rendelkező Magyar Mérnöki Kamara megvalósítása érdekében. Elődeink nyomdokában haladva, biztosak voltunk abban, hogy a társadalom számára önállóan tevékenykedő mérnök alapvető érdeke a következő három feltétel: 1. a szakmai felkészültség és teljesítmény egy harmadik, független fél általi ötévenkénti minősítése; 2. az üzleti viselkedés, a megbízókhöz való viszony folyamatos megfeleltetése az etikai kódexünknek; 3. az anyagi biztonság biztosítása. Egy saját önkormányzattal működő hivatásrendi kamara nem tűri meg tagjai között a kontárok és követelményeknek megfelelni nem tudókat, törvényi háttérrel felelősségre tudja vonni az ígérvényt be nem tartó kollegákat. E megfontolások alapján 1991. október 16.-án Rónay István, az MKE Bács-Kiskun megyei csoport vezetőjének támogatásával Szekszárdon, Kőrösi Miklós elnökletével megalakítottuk az MKE Tolna megyei csoportját. Ezt követően több mint féléves szervező munka eredményeként, 1993. november 4.-én Budapesten, a Kertészeti Egyetem „K” épületében megalakult egyesületünk Informatikai, Távközlési és Rendszerszervezési Tagozata (MKE ITR). Az egyes szakterületeket dr. Szűts István, dr. Gordos Géza és Dinya László fogta össze. Paksi mérnökként egyszerre voltam a területi hatáskörrel működő MKE Tolna megyei csoport és a szakmai területen kompetens MKE ITR tagozat tagja. Utóbbi kapcsán jelzem, az általunk kidolgozott, alakuló ülésen elfogadott alapszabály szerint működünk. A már jelzett kamarai tevékenységeken felül tanácsadási, továbbképzési, szervezési, véleményezési, döntés-előkészítési és koordinálási feladatokat is végeztünk. A szakmai kompetenciák érvényesülése érdekében mi a felsőoktatási intézményekkel, tudományos egyesületekkel és hatóságokkal együttműködve igyekeztünk örködni. Ezek voltak a felkészülés „boldog” évei. Történelmi tény: ötvenéves kényszerszünet után, az 1996. évi LVIII. számú törvényben rögzített felhatalmazás alapján az országban elsőként, 1996. november 7.-én Bohli Antal vezetésével megalakítottuk a Tolna Megyei Mérnöki Kamarát, melyet követett az összes megyében létrehozott un. területi elven működő, önálló jogi személyiségű mérnök-kamara. A területi mérnöki kamarák küldöttei, többek között jómagam is 1997. 01. 11.-én Budapesten megalakítottuk a Magyar Mérnöki Kamarát. Híradástechnikai, távközlési és informatikus végzettségű mérnökök immáron a köztestületi mérnök-kamarán belül

1997. május 9.-én dr. Csapodi Csaba vezetésével megalakítottuk a Hírközlési és Informatikai Tagozatot (HIT), elfogadtuk az alapszabályt, megválasztottuk a vezetőséget és hétfős Minősítő Bizottságot (MB) is. A <https://hit.mmk.hu/> linken bővebb mai infóhoz juthatunk. Itt olvasható a következő gondolat: „Küldetésünknek tekintjük a jogosultsággal rendelkező mérnökeink szakmai színvonalának növelését, a Magyar Mérnöki Kamara és a tagság közötti gyors információáramlást, a szakmaiságot és a szakmai érdekérvényesítést.”

Legvégül Tihanyi Kálmán mai követői számára jelzem, hogy soha ne feledjük prof. dr. Lajtha György, tagozatunk első tiszteletbeli tagjának útmutatását: „Az evolúcióban a pontos másolás a fennmaradás záloga, míg a pontatlan másolás a fejlődés. A technikában a szabványok, illetve az új technológiák épp e két főtrendencia képviselői. A rendnélküli szerveződés éppúgy kihalásra ítélt, mint a megújulni nem tudó.”

6. – Neumann emlékkonferencia

Vajdasági Magyar Akadémiai Tanács november 6-án Szabadkán Neumann Emlékkonferenciát tart a tudós születésének 120. évfordulója alkalmából. A rendezvény célja úgy tisztelegni Neumann János emléke előtt, hogy az ő felfedezései alapján született újabb tudományos eredményekről is beszámolnak. Az előadások az informatika, a játékelmélet, a gazdasági matematikai alkalmazások, a mesterséges intelligencia (MI) és a tudománytörténet témaköréből valók, de szó lesz Neumann János életéről, tudományos eredményeiről és azok hasznosulásáról is.

Bővebb infó: <https://vmat.rs>

6-7. – Életciklus-elemző konferencia

Az LCA (Life Cycle Assessment) Center - Magyar Életciklus-elemzők Szakmai Egyesülete szervezésében november 6-7. között Budapesten kerül megrendezésre a XVIII. LCA konferencia. Központi kérdés a klímaváltozás és a környezeti hatások mérséklését megalapozó életciklus-elemzések bemutatása, illetve a termékek és szervezetek dekarbonizációját elősegítő életciklus hatásértékelések. Az életciklus-elemzések jelentősége napjainkban egyre nagyobb teret hódít. Fontos szerepe van abban, hogy segít azonosítani a környezeti terheléseket és hatásokat egy termék vagy egy technológiai folyamat életciklusa során, és ugyanakkor lehetőséget teremt az optimalizálásra vagy a hatások mérséklésére környezetbarát innovatív megoldásokkal. Bővebb infó: <https://lcacenter.hu/>

7. – Szakmai előadás az informatikai felhőkről

Az informatikai felhők a mindennapi életünk részévé váltak. Sikere ellenére még mindig sok tévhit lengi körbe e tématerületet, hiszen nehezen kézzelfogható, széleskörűen támaszkodik további számítási, tárolási, hálózati és érzékelési megoldásokra. E technológiai dzsungelben kell érthetővé és könnyen hasznosíthatóvá tenni a felhőket. A Tudományos Ismeretterjesztő Társaság (TIT) Fejér Vármegyei Egyesülete és Óbudai Egyetem Alba Regia Műszaki Kar szervezésében Székesfehérváron Lovas Róbert, a Neumann János Informatikai Kar oktatója „Felhő: erre varrj gombot!” címmel tart előadást. Bővebb infó: <https://titnet.hu>

7-9. – Tavak világkonferenciája

A World Lake Conference (WLC) elismert rendezvényt jelent a multidiszciplináris, több tudomány területet magába foglaló szereplőknek, hogy megosszák véleményüket és tapasztalatokat cseréljenek a tavak fenntartható kezeléséről. Az immáron 19. WLC november 7-9-e között, Balatonfüreden kerül megrendezésre. A 3. WLC 1988-ban Keszthelyen került megrendezésre, amely a tavak pusztulásával kapcsolatos kérdésekkel és problémákkal foglalkozott, mint például az eutrofizáció, savasodás, mérgező anyagok, modellezés, rehabilitációs lehetőségek, valamint az érintettek szerepe a tavak megóvása és védelme során. Az idei konferencián ezeket a témákat szeretnék majd tovább vinni és kiegészíteni olyan megfelelő és hatékony eszközök bemutatásával, amelyek a tavak ökoszisztéma-szolgáltatásainak fenntartásához szükségesek. Bővebb infó: <https://www.worldlakeconference-balaton.hu>

7-8. – Infokommunikációs konferencia és kiállítás

Immáron 25. alkalommal kerül megrendezésre a Hírközlési és Informatikai Tudományos Egyesület (HTE) szervezésében az INFOKOM logójú konferencia és kiállítás november 7-8-án Kecskeméten. A rendezvény széleskörűen foglalkozik az infokommunikáció (távközlés, informatika és média) aktuális műszaki, piaci és szabályozási kérdéseivel. Célja, hogy lehetőséget teremtsen a piac változásainak megismerésére, a legújabb műszaki megoldások, hálózat-, szolgáltatás- és alkalmazásfejlesztési elképzelések közzétételére, a tapasztalatok kicserélésére, az együttműködés elmélyítésére, a személyes kapcsolatok kialakítására.

Bővebb infó: <https://www.hte.hu>

8. – Világítástechnikai fórum

Mezőgazdaságban egyre jelentősebb szerepe van a mesterséges világításnak. Az üvegházakban régóta alkalmaznak fényforrásokat a terméshozam növelésére. A beltéri növénytermesztésben, vertikális farmokon, kizárólag LED-ek biztosítják a növények fejlődéséhez szükséges fényt. A zárt istállókban mesterséges fény alakítja az állatok bioritmusát, a fényvel befolyásolható a viselkedésük, táplálkozásuk, szaporodásuk. A Magyar Tudomány Ünnepe programsorozatához kapcsolódva a Magyar Elektrotechnikai Egyesület (MEE) Világítástechnikai Társaság (VTT) november 8-án Budapesten rendezi az AGROLIGHT fórumot.

Bővebb infó: <https://vilagitas.org/>

8-9. – Közút-közlekedési konferencia

A Közlekedéstudományi Egyesület (KTE) Baranya vármegyei szervezete november 8-9. között Bicalon, a Puchner Kastélyszállóban „Új megoldások a közösségi közlekedésben” címmel rendez konferenciát.

Bővebb infó: <https://ktenet.hu/esemenyek/uj-megoldasok-a-kozossegi-kozlekedesben-3/>

8-10. – Zajvédelmi szeminárium és kiállítás

Az Optikai, Akusztikai, Film- és Színháztechnikai Tudományos Egyesület (OPAKFI) november 8-10. között Hajdúszoboszlón zajvédelmi szemináriumot rendez, ahol a felkért előadók a zajvédelem időszerű, a szakembereket, a hatóságokat és az érintetteket leginkább foglalkoztató kérdéseivel foglalkoznak. A szemináriummal párhuzamosan rendezett kiállításon a cégek bemutatják az általuk gyártott, forgalmazott termékeket, (műszereket, akusztikai anyagokat) zajcsökkentési megoldásokat, zajszámítási és zajtérképezési szoftvereket. Bővebb infó: www.opakfi.hu

9. – 125 éve született Pósa Jenő mérnök

Budapesten, 1898. november 9-én született Pósa Jenő (1898-1965) Kossuth-díjas gépészmérnök. Mérnöki oklevelét 1923-ban a budapesti Műegyetemen szerezte. 1923-ban az Egyesült Izzó alkalmazásába lépett, majd 1928-33 között a Standard Villamossági Rt. mérnöke volt. Itt távbeszélőtechnikai kérdésekkel foglalkozott. 1934-ben a MÁV szolgálatába lépett, ahol munkásságának első szakaszában szintén távközlési problémák foglalkoztatták: a MÁV gépkapcsolású telefonközpontjainak kiválasztása és építése, az első MÁV-használatú vivőfrekvenciás berendezések alkalmazása és az első telefontávvalasztás megvalósítása (1943). Kidolgozta a MÁV távközlő szolgálatában a műszaki leírások és minőségi előírások rendszerét és megalapozta a távközlő mérőműszer parkját. 1945-től behatóan foglalkozott a korszerű vasútbiztosító berendezésekkel. Irányítása mellett épült az első hazai térközbiztosító berendezés (1949-50). Az 1945-52-es években a kereskedelem- és postaügyi Minisztériumban a biztosítóberendezési ügyek osztályvezetője, 1953-57 között a MÁV Vasúttervező Vállalat biztosítóberendezési szakosztályának vezetője volt. Tanulmányozta az európai vasútbiztosító rendszereket, irányította a hazai vasútbiztosítás automatizálását. A korszerű vasútbiztosító berendezésekről bel- és külföldön számos előadást tartott. Hasonló témakörű cikkei a Híradástechnika és a Vasút c. folyóiratokban jelentek meg.

9. – Szakmai előadás a hidrogenerátorokról

Az emberiség egyre több energiát igényel, ám a fosszilis források belátható időn belül kimerülnek. Az egyik legújabb megoldás a zöld energiaforrásra a hidrogenerátor, ami a mozgási energiát alakítja villamos-energiává. A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem (BME) hallgatói az egyetemi oktatóik segítségével alapították az Energetikai Szakkollégiumot. A BME Q épületben november 2-án 18:30 órai kezdettel a „Minden, amit tudni szeretnél volna a hidrogenerátorokról, de féltél megkérdezni” című előadáson vehetnek részt az érdeklődők. Felkért előadó: Nagy Ákos (Ganz). Bővebb infó: www.eszk.org

10. – 160 éve született Riegl Sándor tanár

Kremsben, 1863. november 10-én született Riegl Sándor (1863-1932) jezsuita tanár. A természetrajz és mennyiségtan tanára volt Kalocsán és Pécsen. 1903-tól évenként földolgozta a magyarországi naptárak csillagászati és kortani részét Budapest földrajzi koordinátái szerint. Sokoldalúságára jellemző, hogy ő tervezte a szertárak épületét a pécsi gimnáziumban. 1910-1913 között az intézmény rektora is volt. A fizika tanítása szempontjából fontos munkát írt a gimnázium Értesítőjének 1906-os számában. Már a kilencszázas évek elején a drót nélküli telegráffal kísérletezett, egyik elindítója volt a légelektromos megfigyeléseknek.

11. – 110 éve született Striker György mérnök

Bécsben, 1913. november 11-én született Striker György (1913-1992) mérnök, feltaláló, műszaki fizikus. Felsőfokú tanulmányai (Berlin-Charlottenburg-i, és a Bécsi Műszaki Egyetem) után, 1938-1948 között az USA-ban élt, ahol különböző kutatóintézetekben dolgozott. Többek között a poligráf, a hazugság-vizsgáló készülék mérőérzékelőinek kifejlesztésében és az első hordozható közép- és rövidhullámú világvevő rádiókészülékek elkészítésében vett részt. 1948-ban az Orion Rádiógyár vezetése hazahívta vezetőnek, és hamarosan a gyár főmérnöke lett. Itt kezdte meg hazai műszer-fejlesztő pályafutását. 1950-ben kezdeményezte a sashalmi Elektronikus Mérőkészülékek Gyárának (EMG) megalapítását, melynek ugyancsak főmérnöke lett. 1954-1958 között az MTA által alapított Méréstechnikai és Műszaki Intézet (MÉMI) igazgatója volt. Az Intézetben 1955-ben megalakult egy elektronikus számológépekkel foglalkozó kutató csoport Tarján Rezső vezetésével; e csoportból jött létre 1956-ban az MTA Kibernetikai Kutató Csoport (KKCS). 1958-ban az MTA létrehozta a Méréstechnikai Központ Kutató Laboratóriumot (MKKL), melynek igazgatója volt annak 1973-as megszűnéséig. Az intézmény feladata a tudomány és technika legújabb eredményeinek az ipari mérés technika területén történő hasznosítása volt; a kutatás mellett a kifejlesztett termékeket le is gyártották. 15 éven keresztül oktatott a BME Villamosmérnöki Karán, a Műszer és Finommechanika, majd átnevezett nevén a Műszer és Méréstechnika Tanszéken; címzetes egyetemi tanár. 1958-ban egyik alapítója és főtitkára volt a Nemzetközi Méréstechnikai Szövetségnek (Internationale Meßtechnische Konföderation – IMEKO), amely fiatal tudósok számára egy róla elnevezett, általa felajánlott díjat ítél oda háromévenkénti kongresszusain. Meghatározó tevékenységet fejtett ki annak érdekében, hogy a II. világháborút követő hidegháborús időszakban Magyarország tagja lehetett öt nagy mérnöki világszervezetnek: IFAC (International Federation of Automatic Control), IMEKO, IFIP (International Federation for Information Processing), IFORS (International Federation of Operational Research Societies) és IMACS (Institute for Mathematics & Computer Science).

10-11. – Gazdaságinformatikai konferencia

Pécsi Tudományegyetem 2023. november 10-11. között ad otthont a 19. OGIK logójú, „Értékláncok és digitalizáció” mottójú országos gazdaságinformatikai konferenciának, ahol a kutatók, az oktatók, a fejlesztésekkel és üzleti alkalmazásokkal foglalkozó szakemberek fórumot kapnak az elért eredmények és a tapasztalatok megvitatására. Bővebb infó: https://gikof.njszt.hu/gikof_konferencia

13. – Energiapolitikai eszmecsere

Energiapolitika 2000 Társulat a hazai energiapolitika aktuális kérdéseinek megvitatására havonta Budapesten tartja az Energiapolitikai Hétfő Esték című előadás-sorozatát. November 13-án a 17-19 óra közötti előadás témaköre: a szivattyús energiátárolás lehetőségei Magyarországon. A felkért előadó: Szeredi István. Bővebb infó:

www.enpol2000.hu

14. – KÖVET konferencia

„Alkalmazkodás és együttműködés” mottóval rendezi a KÖVET Egyesület az immáron 28. konferenciáját Budapesten, ahol többek között megismerhetjük, hogy milyen megoldásokat találtak a hazai cégek és önkormányzatok a jelen kor környezeti kihívásaira. Hogyan alkalmazkodhatunk az energiaválsághoz, a klímaváltozáshoz, a jogszabályok és a társadalom fokozott elvárásaihoz. Megismerhetjük a jó gyakorlatokat, és ami mögöttük van, a motivációt és az eredményeket. Bővebb infó: www.kovet.hu

15. – 150 éve alakult vízügyi társulat

Győrben, 1873. november 15-én a Rába 1873. évi rendkívüli árvizének hatására a Rába vízrendszeréhez tartozó folyók és vízfolyások, valamint az azokra települt malmok rendezése érdekében, az Újházy-féle tervek alapján, az érintett birtokosok megalakították a vízügyi társulatot. Az 1.898 km² ármentesítésére tervezett munkálatokat nem kis nehézségek legyőzése után 1886-1895 közötti években be is fejezték.

15. – InfoShow kiállítás és konferencia

A Magyar Elektrotechnikai Egyesület és az Elektromos-ipari Magánvállalkozók Országos Szövetsége a „Biztonságos villanyszerelés, okos megoldásokkal” címmel Debrecenben rendez konferenciát és kiállítást. Első kézből értesülhetnek az érdeklődők az aktuális szabályozásokról, trendekről és kipróbálhatják a legújabb technikai, technológiai megoldásokat. Bővebb infó: www.infoshow.hu

15. – 110 éve született Turchányi György fizikus

Budapesten, 1913. november 15-én született Turchányi György (1913-2001) kristályfizikus, fizikatanár. A Budapesti Fazekas Mihály Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium 1923-1948 között bencés gimnázium volt. Ennek egyik első tanulójaként érettségizett 1931-ben, majd a budapesti Pázmány Péter Tudomány-egyetemen szerzett fizika-matematika-pszichológia szakos gimnáziumi tanári oklevelet. Először Szentendrén, majd a visszacsatolt Munkácson kezdett tanítani, 1942-ben Budapestre visszatérve a Szent István Gimnázium tanára lett. A világháború alatt többször is behívták katonának, 1945-ben tanítványaival együtt vett részt Budapesten a romeltakarításban. 1949-ben sikerrel pályázott az egyetemen újjá alakuló orvosi fizikai intézetbe. 1970-ben itt lett egyetemi tanár, miután 1964-ben fizikából kandidátusi fokozatot szerzett. Mind oktató, mind kutató munkájában Tarján Imre (1912-2000) fizikus, egyetemi tanár közvetlen munkatársa, állandó helyettese volt. Kiváló eredményeket ért el a kristálynövesztésben, az orvosegyetem mindhárom karán vezetett fizikai/biofizikai laboratóriumi gyakorlatokat. Kiváló pedagógiai érzékkel megáldott valódi tanáregyéniség volt, ami megnyilvánult a kutatómunkájában, és a pályakezdőkkel való foglalkozásában is. Évtizedeken át szerkesztette a Magyar Fizikai Folyóiratot, szervezte az orvosegyetemi felvételi vizsgákat. Munkásságát számos egyetemi, akadémiai és állami kitüntetéssel ismerték el.

15. – NJSZT és SZTAKI ünnepi konferenciája

Neumann János 1955-ös cikke, a Can We survive technology? – Túléljük-e a technikát? – soha nem volt olyan aktuális, mint napjainkban. A #neumann120 évben „Neumann után szabadon” logóval a Neumann János Számítógéptudományi Társaság (NJSZT) és a Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet (SZTAKI) vezetősége november 15.-én Budapesten rendez ünnepi konferenciát. Bővebb infó: <https://njszt.hu>

15-16. – Vasút-közlekedési konferencia

A Közlekedéstudományi Egyesület (KTE) Baranya vármegyei szervezete november 15-16. között Siófokon rendezi az immáron XVIII. Pályafenntartási konferenciát.

Bővebb infó: <https://ktenet.hu/esemenyek/xviii-palyafenntartasi-konferencia-2/>

16-17. – Géptervezők és termékfejlesztők szeminárium

Géptervezők és termékfejlesztők 39. országos szemináriumát a Miskolci Egyetem Gép- és Terméktervezési Intézete a Gépipari Tudományos Egyesülettel (GTE) és az MTA Miskolci Akadémiai Bizottságával karöltve november 16-17.

között rendezi. Bővebb infó: <https://geik.uni-miskolc.hu/intezetek/GET/gepterszem>

16-18. – Balatoni ankét

A Gépipari Tudományos Egyesület (GTE) immáron 43. őszi balatoni (korábban csopaki) ankétjának témaköre: a legújabb eredmények hasznosítása a nyomástartó rendszerek gyártása, javítása, karbantartása, és vizsgálata területén. A november 16-18. közötti siófoki iparpolitikai tájékoztatás, és aktuális kérdések kitárgyalása mellett kiemelt cél az alaputatási eredmények minél gyorsabb hasznosítása a gyakorlatban. Bővebb infó: www.gteportal.eu

17. – 150 éves Budapest ünnepnapja

Az 1867-es osztrák-magyar kiegyezés nyújtotta gazdasági, politikai feltételek között valósulhatott meg a Pest, Buda, Óbuda és Margitsziget egyesülése. Az erről rendelkező XXXVI. törvény 1872. december 22-én kelt. E szerint „Buda és Pest szabad királyi fővárosok, valamint Ó-Buda mezőváros és a Margitsziget, ez utóbbiak Pest vármegyéből kikebelezetvén, Buda-Pest főváros név alatt egy törvényhatósággá egyesítetnek.” Az egyesítés megvalósulása még majdnem egy évig eltartott; a 20 pesti, 10 budai és 4 óbudai polgárból álló bizottság 1873. január 9-étől szeptember 11-éig dolgozta ki a megvalósítás menetét, és azt a három város 11 közös közgyűlése tárgyalta meg és hagyta jóvá. A Fővárosi Tanács a valóságos munkáját 1873. november 17-én kezdte meg, és így ez a nap Főváros egyesítésének hivatalos napja.

17. – 150 éve született Pekár Dezső geofizikus

Aradon, 1873. november 17-én született Pekár Dezső (1873-1953) geofizikus, akadémikus, Eötvös Loránd (1848-1919) fizikus torziós ingájának tovább-fejlesztője. Felsőfokú tanulmányait a budapesti Tudomány-egyetemen folytatta. 1893-95 között Than Károly (1834-1908) kémikus, egyetemi tanár I. számú. Kémiai Intézetében gyakornokoskodott, ahol a kapillaritás problémájának vizsgálata során a folyadékok felületi feszültségére vonatkozó Eötvös-törvényt az oldatokra is igyekezett kiterjeszteni. A méréseket Eötvös Loránd módszerével végezte, aki 1895-ben meghívta tanársegédjének. Nevezetes alkotása a nehéz terepviszonyokon is szállítható, kisebb méretű Eötvös-Pekár-inga. Hazánkban ő számolt be először a spektroszkópokról és a rádiumról is. 1915-től állami főgeofizikus lett. 1917-től a torziós ingával földgáz után kutatott a Hortobágyon, Eötvös Loránd halála után ő irányította a geofizikai méréseket. Az általa vezetett geofizikai intézet egyre nagyobb hírnévre tett szert, az alkalmazott mérési módszereket külföldiek számára is oktatták, műszereiket külföldön is eladták.

17-18. – „Negyven éves a Logi Klub” című rendezvény

November 17-18-án kerül sor a Kecskeméti Ifjúsági Otthonban az 1983-ban alapított NJSZT Logi Klub 40.

születésnapjára. Bemutakozhatnak a tagok, elmondhatják, milyen szerepet játszott életükben a számítógép, a klubban és a klub táboraiban folyó élet. A kétnapos programban lesznek panelbeszélgetések, vetélkedők, kvízzjátékok és filmvetítések, a köztes időben pedig igazi, retro számítógépeken való folyamatos játék, kötetlen beszélgetés. Bővebb infó: <https://njszt.hu/hu/event/2023-11-17/40-eves-logi-klub>

18. – 225 éve született Keczkés Károly mérnök

Lőcsén, 1798. november 18-án született Keczkés Károly (1798-1856) vízmérnök. Mérnöki oklevelét a pesti egyetem Mérnöki Intézetében szerezte 1823-ban. Rögtön bekapcsolódott a Duna-felmérés munkáiba, majd a Vízi és Építészeti Főigazgatóság hajózási mérnöke ill. főmérnöke lett. Vásárhelyi Pál halála után felkérték a Tisza-szabályozás munkáinak műszaki irányítására. A szabadságharc bukása után is megmaradt az állami műszaki szolgálat kötelékében, de a Tisza-szabályozás irányításával már nem foglalkozott többet. 1855-ben dolgozta ki találmányát, a kotróknál alkalmazott végtelen szállítószalagot.

18. – 125 éve született Fialovszky Lajos geodéta

Nagybecskerekén, 1898. november 18-án született Fialovszky Lajos (1898-1987) geodéta. 1934-ben szerzett hadmérnöki oklevelet a budapesti műegyetemen. A harmincas években a Precíziós Szerszámgép-gyár igazgatója volt. 1949-től közel 20 éven át a Gamma, majd Magyar Optikai Művek vállalatánál geodéziai műszerfejlesztéssel foglalkozott. Nevéhez fűződik a geodéziai műszertan egyetemi oktatásának megindítása a földmérőmérnök képzésben. 1968-ban c. egyetemi tanára. A Geodéziai és Kartográfiai Egyesület alapító tagja. A geodéziai műszerek fejlesztésén kívül különféle matematikai problémák megoldásával foglalkozott a geodéziában. Összesen 65 szakcikke jelent meg, és a *Geodéziai Műszerek* (1979) című könyv szerkesztője is ő volt.

18. – 150 született Vizer Vilmos mérnök

Pécsett, 1873. november 18-án született (1873-1945) bányamérnök. Oklevelét 1895-ben a selmecbányai Akadémián nyerte. Pályáját a Dunagőzhajózási Társaság szénbányászatánál kezdte. 1905-ben a Magyar Általános Kőszénbánya (MÁK) kötelékébe lépett. 1909-ben a bányaműszaki osztály vezetője, 1912-ben központi bányaigazgató, 1939-ben műszaki vezérigazgató, 1941-ben a MÁK vezérigazgatója lett. Szerepe volt a gépi munkának a hazai szénbányászatban való bevezetésében és a tatai szénbányászat nagyarányú kifejlesztésében. Több szakintézményben (Iparügyi Tanács, Magyar Szabványügyi Intézet stb.) vezető szerepet töltött be. A József Nádor műszaki és gazdaságtudományi egyetemi soproni bányászati kara 1943-ban tiszteletbeli műszaki doktorává avatta. Vizer Vilmos szakirodalmi munkássága is jelentős volt.

20-21. – Minőségügyi szinten-tartó workshop

Európai Minőségügyi Szervezet (EOQ) Magyar Nemzeti Bizottság (MNB) Közhasznú Egyesület november 20-21. között Budapesten, szinten-tartó workshopot rendez, melyen azok az EOQ-MNB tanúsítvánnyal rendelkezők vehetnek részt, akik a Jelentkezési lapon felsorolt tanúsítványok valamelyikével rendelkeznek, és a három évig érvényes EOQ-MNB tanúsítványukat meg kívánják újítani. Bővebb infó: <https://eoq.hu>

21. – 100 éve született Simon Sándor mérnök

Szikszón, 1923. november 21-én született Simon Sándor (1923-1989) kohómérnök, egyetemi tanár. Miskolcon végzett a Fa- és Fémipari Szakiskolában, a felsőipariskolát Marosvásárhelyen fejezte be. 1944-től a Diósgyőri Vasgyárban dolgozott. 1951-től a Moszkvai Acél Intézetben volt aspiráns. A műszaki tudományok kandidátusa fokozat megszerzését követően (1955) Miskolcon a Nehézipari Műszaki egyetemen (NME) oktatott, docens, majd egyetemi tanár, 1960-tól 1988-ig a vaskohászati tanszék vezetője volt, 1972-78 között pedig rektor. Működése alatt a tanszék az ország vaskohászatának jelentős tudományos bázisává fejlődött. Egyetemi szakcikkeket, jegyzeteket írt. 1957-1970 között volt az MTA Kohászati Bizottságának tagja. 1970-től az MTA Metallurgiai Bizottságának elnöke, 1981-1985 között az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület alelnöke volt.

21. Élelmiszer-minőségügyi konferencia

A PICK Szeged Zrt. vezetése 2000-ben felajánlotta egy élelmiszer-minőségmenedzsment tárgyú konferencia megrendezésének támogatását és a szervezésben való aktív közreműködését is. E rendezvény immáron hagyománnyá vált; így idén november 21.-én Szegeden, a Csongrád megyei Kereskedelmi és Iparkamara székházában megrendezésre kerül a XIX. Minőségmenedzsment az élelmiszergazdaságban címet viselő konferencia. Bővebb infó: <https://eoq.hu>

23-24. – Nukleáris technikai szimpózium

A Magyar Nukleáris Társaság (MNT) november 23-24. között Siófokon rendezi a XX. Nukleáris technikai szimpóziumát, melynek az elsődleges célja a műszaki- és tudományos eszmecsere elősegítése, egymás tájékoztatása a folyó szakmai tevékenységekről. Minden nukleáris technikához kapcsolódó, érdeklődésre számot tartó eredménnyel, ismertetéssel lehet szerepelni, amennyiben a szervező bizottság azt befogadja és a programba illeszti. Bővebb infó: <https://nuklearis.hu>

23-24. – Szegedi nemzetközi közlekedési konferencia

„Intelligens Mobilitás: Mesterséges Intelligencia, Fenntartható Fejlődés és Tudományos Kommunikáció a Közlekedésben” címmel a Csongrád-Csanádi Kereskedelmi és Iparkamara a Közlekedéstudományi Egyesület szakmai együttműködésével november 23-24. között rendezi a 24. szegedi nemzetközi közlekedési konferenciát. Bővebb infó: <https://csmkik.hu/esemenyek/xxiv-nemzetkozi-kozlekedesi-konferencia>

27. – „Harmincéves a GSM Magyarországon” című konferencia

A Hírközlési és Informatikai Tudományos Egyesület (HTE), a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (NMHH) szakmai közreműködésével november 27.-én délelőtt Budapesten, a(z) NMHH rendezvénytermében rendezi meg a „30 éves a GSM Magyarországon” című konferenciát. Bővebb infó: <https://www.hte.hu>

28-29. – Villamos-energia konferencia

Az Energiagazdálkodási Tudományos Egyesület (ETE) november 28-29. között Kecskeméten „Vitassuk meg jövőnket” mottóval rendez konferenciát, melynek témája a villamos energia ellátásunk jövőképe. Elmúlt 2-3 év során világszerte forradalmi változások érzékelhetők a villamosenergia-iparban. A világpolitikában, a gazdaságban a klímaváltozás a legfontosabb kihívás. E korszakos átmenetnek fő szereplője és egyben katalizátora a villamosenergia-ipar. Bővebb infó: <https://ete-net.hu>

30. – „Az energialeloszlás jövője – Smart grid mint megoldás?” című előadás

A BME hallgatói az egyetemi oktatóik segítségével alapították az Energetikai Szakkollégiumot. A BME Q épületben november 30-án 18:30 órakor „Az energialeloszlás jövője – Smart grid mint megoldás?” című előadáson vehetnek részt az érdeklődők. Felkért előadó: Balasa Levente (Siemens Smart Infrastructure). Bővebb infó: www.eszk.org

Felhasznált irodalom:

- MMK Történeti (Bizottság) Munkacsoport: **Magyar mérnökök évfordulói 2023-ban**
Internet: mmk.hu/kamarai/historia
- **Évfordulóink a műszaki és természettudományokban**
MTESZ Tudomány- és Technikatörténeti Bizottsága sorozatának egyes kötetei
- **História – Tudosnaptár - Természettudósokhoz kapcsolódó évfordulók**
Internet: tudosnaptar.kfki.hu/historia
- **Neumann János Számítógép-tudományi Társaság (NJSZT) Informatikatörténeti Fórum**
Internet: itf.njszt.hu
- Dr. Hajtó Ödön: **A mérnöki hivatásért**
2021. – Budapesti és Pest Megyei Mérnöki Kamara
- Nagy Ferenc szerk.: **Magyar tudóslexikon A-tól Zs-ig**
1997. – BETTER – MTESZ – OMIKK

- Kenyeres Ágnes szerk.: **Magyar Életrajzi Lexikon I-IV.** 1967-1990. – Akadémiai Kiadó
Internet: arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/Lexikonok-magyar-eletrajzi-lexikon-7428D/
- **Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (SZTNH)** és a jogelőd **Magyar Szabadalmi Hivatal (MSZH)** kiadványai
- **Mérnök Újság (MÚ)** és **MÚ Online História** rovat (Magyar Mérnöki Kamara)
Internet: mernokvagyok.hu és mernokvagyok.hu/blog/category/historia
- **Mérnöki évfordulók, emléknapok és programok** - 2014. január 1-től havi bontásban
Internet: mmk.hu/kamarai/historia
- **EMT Tudomány- és Technikatörténeti Konferenciák kiadványai** (Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság) Internet: ttk.emt.ro
- Fejér László szerk.: **Vizeink Krónikája** (Vízügyi múzeum 2001.)
Internet: library.hungaricana.hu/hu/view/VizugyiKonyvek_067/?pg=0&layout=s
- **A Magyar Hidrológiai Társaság kitételei 1917-2017 között** (MHT, 2019.)
Internet: hidrologia.hu/mht/letoltes/LEXIKON_WEB.pdf
- Kozák Péter író, szerk.: © **Névpont, 2022.** Nemzeti életrajzi adatbázis, virtuális sírkert
Internet: nevpont.hu/
- **Egyéb szakmai életrajzok és műszaki források**

Készítette: Sipos László József villamosmérnök, minőségügyi szakmérnök
Magyar Mérnöki Kamara (MMK) Történeti (Bizottság) Munkacsoport tagja